

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішенням зборів суддів
Очаківського міськрайонного суду
Миколаївської області
від 11 січня 2016 року № 1

ПОЛОЖЕННЯ

про взаємодію Очаківського міськрайонного суду Миколаївської області із засобами масової інформації та журналістами

Це положення визначає особливості взаємодії Очаківського міськрайонного суду Миколаївської області (далі - суд) із засобами масової інформації (далі - ЗМІ) та журналістами. Положення розроблено на підставі законодавства України з повагою до свободи слова журналістів та редакційної свободи ЗМІ, з урахуванням права громадян отримувати інформацію із зали суду, особливостей роботи медіа при висвітленні судових справ та з огляду на важливість авторитету і неупередженості суду в демократичній державі.

Цим Положенням визначаються завдання, мета та порядок взаємодії суду із ЗМІ, права та обов'язки особи, відповідальної за взаємодію суду із ЗМІ, інші питання.

При підготовці даного Положення було враховано найкращий вітчизняний і зарубіжний досвід взаємодії судів і ЗМІ.

1. Загальні положення

Взаємодія суду із ЗМІ - це відображення його діяльності в друкованих виданнях, на радіо та телебаченні, інших інформаційних ресурсах з метою інформування громадськості про свою діяльність, підвищення правової культури та освідченості суб'єктів підприємницької діяльності та громадян, реалізації принципу гласності, а також підвищення позитивного іміджу судів загальної юрисдикції.

Правове регулювання відносин, пов'язаних із забезпеченням доступу до інформації про діяльність суду, здійснюється відповідно до Конституції України, Законів України «Про судоустрій і статус суддів» (в редакції Закону України «Про забезпечення права на справедливий суд», «Про доступ до судових рішень», «Про інформацію», «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні», «Про телебачення і радіомовлення», «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації», Положення про апарат Очаківського міськрайонного суду Миколаївської області, Положення про порядок організації доступу до публічної інформації, що знаходиться у володінні Очаківського міськрайонного суду Миколаївської області.

2. Основними принципами взаємодії суду зі ЗМІ є:

- невтручання ЗМІ у здійснення правосуддя;
- дотримання прав громадян на недоторканість приватного життя, захист їх честі та гідності, дотримання прав організацій на захист їх ділової репутації;

- дотримання прав та законних інтересів учасників судового процесу під час надання ЗМІ інформації про діяльність судів загальної юрисдикції;
- відкритість та доступність інформації про діяльність судів загальної юрисдикції, за виключенням випадків, передбачених законодавством;
- достовірність інформації про діяльність судів загальної юрисдикції та своєчасність її надання.

3. Метою взаємодії суду із ЗМІ є:

- підвищення рівня відкритості правосуддя;
- підвищення ефективності судового захисту прав і свобод громадян та суб'єктів підприємницької діяльності;
- розповсюдження у ЗМІ достовірної інформації про діяльність судів загальної юрисдикції;
- підвищення рівня взаємної довіри та партнерства між суспільством та органами судової влади;
- проведення погодженої політики в сфері формування у громадськості об'єктивної оцінки діяльності судової системи.

4. Завданням взаємодії суду із ЗМІ є:

- надання ЗМІ офіційних відомостей про діяльність суду, за виключенням тих, що належать до службової інформації або відносяться до державної, комерційної, банківської таємниці;
- координація діяльності особи, відповідальної за взаємодію зі ЗМІ у суді;
- підготовка та проведення інформаційних заходів, спрямованих на висвітлення діяльності суду;
- організація висвітлення у ЗМІ питань, що входять до компетенції загальних судів;
- оперативне реагування на події у світовому та (або) національному інформаційному просторі, що стосується діяльності судів загальної юрисдикції.

5. Визначення понять:

- інтерв'ю - бесіда, вибудована за певним планом через безпосередній контакт інтерв'юера з респондентом з обов'язковою фіксацією відповідей;
- прес-конференція - захід для ЗМІ, що проводиться у випадках, коли є суспільно значуща новина і організація або окрема відома особа, безпосередньо пов'язані з цією новиною, бажають дати свої коментарі з цієї новини, які були б цікаві і важливі для громадськості;
- брифінг - коротка прес-конференція, присвячена одному питанню;
- прес-реліз - документ, в якому організація чи публічна особа подає інформацію про певну подію або захід до ЗМІ.

6. Організація взаємодії суду із ЗМІ та журналістами

- Взаємовідносини суду та ЗМІ ґрунтуються на засадах точності й доступності інформації та мають відповідати чинному національному

законодавству та міжнародним зобов'язанням України стосовно забезпечення свободи преси і незалежності правосуддя.

- Організація роботи щодо взаємодії суду із ЗМІ покладається на головного спеціаліста із забезпечення зв'язків із засобами масової інформації (прес-секретаря) суду, який одночасно виступає контактною особою для ЗМІ зі сторони суду.

- Інформація про прес-секретаря суду (П.І.Б) та засоби зв'язку з ним (телефон, факс, електронна пошта) мають бути оприлюднені та доступні для ЗМІ, зокрема, шляхом розміщення на офіційному веб - сайті суду.

- Зміст цього положення доводиться до відома представників ЗМІ через розміщення на веб - сайті суду.

7. Взаємодія зі ЗМІ відбувається шляхом забезпечення:

- надання ЗМІ офіційних відомостей, у тому числі направлення прес- релізів щодо діяльності суду, за виключенням інформації з обмеженим доступом, а також відомостей по судовим справам, в яких провадження триває;

- організації висвітлення у ЗМІ питань, що входять до компетенції загальних судів;

- акредитації представників ЗМІ для висвітлення діяльності суду;

- проведення прес-конференцій, брифінгів за участю керівництва суду з найбільш актуальних напрямків діяльності судів загальної юрисдикції із запрошенням ЗМІ для їх висвітлення;

- проведення судом науково-практичних семінарів та конференцій за участю представників загальних судів, інших державних органів, а також національних й іноземних наукових та інших установ (організацій) із запрошенням представників ЗМІ для їх висвітлення;

- участі головного спеціаліста із забезпечення зв'язків із засобами масової інформації (прес-секретаря) суду у нарадах та семінарах, що проводяться державними органами та іншими організаціями з питань взаємодії зі ЗМІ.

8. В межах взаємодії суду із ЗМІ керівництво, судді, суддя-спікер та працівники апарату суду:

- готують та надають матеріали (статті, коментарі, узагальнення судової практики, інформаційні матеріали) з питань застосування законодавства та діяльності суду для опублікування в офіційних друкованих виданнях;

- суддя-спікер надає інтерв'ю, виступає з повідомленнями, заявами, коментарями, а також бере участь в прес-конференціях, брифінгах, зустрічах, інших заходах з представниками ЗМІ;

- беруть участь в передачах, присвячених діяльності суду на телебаченні та радіо;

- надають прес-секретарю суду інформацію про судові справи, що знаходяться в провадженні суду та мають соціальне та економічне значення для наступного їх висвітлення у ЗМІ;

- прес-секретар суду забезпечує організацію інтерв'ю, прес-конференцій, брифінгів, зустрічей, інших заходів за участю керівництва, суддів та працівників апарату суду, а також підготування статей, інформаційних повідомлень, прес-релізів та інших матеріалів для ЗМІ;

- прес-секретар суду здійснює моніторинг публікацій в друкованих, телевізійних, радіомовних та інших ЗМІ, доводить до відома голови суду та керівника апарату суду інформацію щодо публікацій, які стосуються діяльності суду. У разі виявлення публікацій, що не відповідають дійсності, надає варіанти реагування на них;

- прес-секретар суду організує свою роботу на плановій основі, погодженій з головою суду та керівником апарату суду, у взаємодії з суддями.

9. Обов'язки журналістів

Представники засобів масової інформації (друкованих, електронних, радіо і телекомпаній тощо), відвідуючи суд з метою виконання професійних обов'язків, мають ознайомитися з цим Положенням та бути обізнані, зокрема:

- з необхідністю розуміння принципів діяльності органу судової влади і прояву поваги до суддів;

- з гарантіями кожної особи на повагу до приватності;

- з правовою відповідальністю журналіста за розголошення конфіденційної інформації (втручання в приватне життя);

- з правом кожного на розгляд його справи неупередженим судом та з правовими наслідками поширення недостовірної інформації.

Присутність працівників ЗМІ у приміщенні суду не повинна створювати незручностей як для працівників суду, так і для інших його відвідувачів.

Присутність працівників ЗМІ у залі судового засідання під час розгляду справи не повинна відволікати суддю (суддів) та учасників судового процесу.

Непокора чи ігнорування зауважень головуючого судді кваліфікується як прояв неповаги до суду і може стати підставою для примусового видалення із зали судового засідання та притягнення до адміністративної відповідальності.

Журналісти повинні мати на увазі, що судді не мають права коментувати справи, які перебувають у їхньому провадженні.

10. Доступ журналістів до приміщення суду

Доступ журналістів до приміщення суду і залів судових засідань відбувається на загальних підставах та у відповідності до Правил пропуску осіб до приміщення судів та їх територію транспортних засобів, затверджених наказом ДСА України та МВС України від 12.09.2005 року №102/765.

Працівники ЗМІ не можуть бути обмежені в доступі до приміщення суду або його залів судових засідань на тій підставі, що вони не є учасниками процесу або не мають відношення до конкретної справи, яка розглядається в суді.

Вилучення у працівників ЗМІ охороною суду або працівниками суду фотоапаратів, теле-, відео камер не ґрунтується на законі і вважається порушенням права власності та обмеженням доступу до суду для виконання професійних обов'язків.

11. Доступ журналістів на судові засідання

Розгляд справ у суді відбувається відкрито, крім випадків, передбачених приписами чинного процесуального законодавства України.

Судове рішення оголошується публічно, але преса і публіка можуть бути недопущені в зал засідань протягом усього судового розгляду або якоїсь його частини з метою збереження моралі, громадського порядку або національної безпеки, або - тією мірою, що визнана судом необхідною, коли за особливих обставин публічність розгляду може зашкодити інтересам правосуддя.

Журналісти, як і представники громадськості, мають право бути присутніми на відкритому судовому засіданні та на відкритому проголошенні судових рішень без попереднього дозволу (акредитації).

Розгляд справи у закритому засіданні допускається за мотивованою ухвалою суду у випадках, передбачених процесуальним законом.

12. Порядок під час судового засідання

Журналісти, присутні у залі судового засідання, мають дотримуватись загальних правил поведінки в залі судового засідання.

Журналістам забороняється під час судового засідання ставити питання учасникам судового процесу, а тим більше судді (суддям). Журналісти мають пам'ятати, що судовий процес - це встановлена процесуальним законом форма розгляду судової справи, а вони є лише його спостерігачами.

Представники засобів масової інформації можуть проводити в залі судового засідання фотозйомку, відео- та аудіозапис з використанням портативних відео- та аудіотехнічних засобів без отримання окремого дозволу суду, але з урахуванням обмежень, установлених законом. Трансляція судового засідання здійснюється з дозволу суду. Проведення в залі судового засідання фотозйомки, відеозапису, а також трансляція судового засідання повинні здійснюватися без створення перешкод у веденні засідання та здійсненні учасниками судового процесу їхніх процесуальних прав.

За порушення журналістами, як і іншими особами присутніми в залі судового засідання, визначених законодавством загальних правил поведінки в судовому засіданні або невиконання ними розпоряджень головуючого, суд може застосувати заходи процесуального примусу, зокрема, спочатку робиться попередження, а у разі повторного вчинення зазначених дій - видалення із зали судового засідання. При прояві злісної непокори, суд негайно після вчинення порушення вирішує питання про притягнення винних осіб до відповідальності за неповагу до суду, у зв'язку з чим у судовому засіданні оголошується перерва.

13. Доступ журналістів до судових рішень та матеріалів судових справ

Доступ журналістів до судових рішень суду здійснюється відповідно до чинного законодавства та забезпечується:

- присутністю журналістів під час розгляду справи в суді та/або під час проголошення судового рішення;
- за клопотанням журналіста і при наявності обґрунтованого суспільного інтересу до оприлюднення такої інформації голова суду може дозволити доступ до матеріалів архівних судових справ за умови попередження журналіста про можливі правові наслідки для нього і його ЗМІ за розголошення конфіденційної інформації про особу.

- для ухвалення рішення за такою заявою відповідальна службова особа апарату суду має враховувати загальні принципи відкритості інформації та факт вже публічно оголошеного тексту рішення суду, особливо в ситуаціях наявності суспільного інтересу до конкретної справи.

- журналістам дозволено без будь-якої дискримінації отримувати та копіювати публічно проголошені рішення. Вони можуть використовувати інформацію з них у своїх матеріалах з урахуванням можливих правових ризиків та інформувати про них громадськість.

14. Оприлюднення судових рішень у мережі Інтернет

- оприлюднення судових рішень у мережі Інтернет здійснюється через Єдиний державний реєстр судових рішень (reyestr.court.gov.ua) або на веб-сайті Очаківського міськрайонного суду Миколаївської області.

- публікація текстів судових рішень в друкованих виданнях здійснюється у порядку, встановленому Законом України «Про доступ до судових рішень» від 22 грудня 2005 року № 3262-IV.

- при висвітленні судових процесів, в яких зберігається можливість оскарження, журналісти мають уникати висловів, що є доречними лише щодо справ із закінченим провадженням.

15. Акредитація журналістів для висвітлення діяльності суду

Допуск журналістів на заходи, які проводяться судом (збори, прес-конференції, міжнародні зустрічі, семінари тощо), здійснюється у формі акредитації.

Інформування представників ЗМІ про проведення акредитації на заходи, які проводитиме суд, відбуватиметься шляхом завчасного розміщення на офіційному веб - сайті суду прес-анонсів та розсилання їх на електронні адреси ЗМІ.

Акредитація представників ЗМІ, незалежних журналістів та технічних працівників здійснюється прес-секретарем суду у часових межах, визначених у прес-анонсі.